

BUYRAKNI ZAMONAVIY USULLATDA KO'CHIRIB O'TKAZISH

Unboyev Mirkomil

Email- unboyevmirkomilkuchuka@gmail.com

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti
tibbiyot fakulteti talabasi

Xolmirzayev Muhammadjon

Email- xolmirzayevmuhammadjon78@gmail.com

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti tibbiyot fakulteti talabasi

Umurqulova Feruza

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti tibbiyot fakulteti O'qituvchisi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti, Termiz shahar Farovon massiv, 43B uy,

e-mail: esadir_74@rambler.ru

Anatatsiya

Buyrak yetishmovchiligi — bu jahon bo'ylab keng tarqalgan, inson hayotini jiddiy xavf ostiga qo'yadigan tibbiy holatdir. Buyraklar organizmda ortiqcha suyuqlik, toksinlarni va boshqa zararli moddalarni chiqarib yuborish, shuningdek, tanadagi muvozanatni saqlashda asosiy rol o'ynaydi. Buyraklar faoliyatining yomonlashuvi, ayniqsa, ularning to'liq ishlamasligi, organizmda zararli moddalar yig'ilishiga olib keladi. Bunday holatlar ko'pincha buyrak transplantatsiyasini talab qiladi. Buyrak transplantatsiyasi, zamonaviy tibbiyotda eng samarali davolash usullaridan biri sifatida ajralib turadi. Ushbu maqolada buyrak transplantatsiyasining dolzarbligi, zamonaviy texnikalari va davolashdagi yangi yutuqlar haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: buyrak transplantatsiyasi, laparaskopiya, immunosupressiv davolash, donor, 3D-baskich, reject, tibbiy texnologiyalar, davolash, transplantatsiya, buyruq yetishmovchiligi

Анатасия

Почечная недостаточность является распространенным, опасным для жизни заболеванием во всем мире. Почки играют ключевую роль в выведении из организма лишней жидкости, токсинов и других вредных веществ, а также в поддержании баланса в организме. Ухудшение функции почек, особенно их неполное функционирование, приводит к накоплению вредных веществ в организме. В таких случаях часто требуется трансплантация почки. Трансплантация почки является одним из наиболее эффективных методов

лечения в современной медицине. В данной статье рассматривается актуальность трансплантации почки, современные методики и новые достижения в лечении.

Ключевые слова: трансплантация почки, лапароскопия, иммуносупрессивная терапия, донор, 3D-Basque, отторжение, медицинская технология, лечение, трансплантация, командный отказ.

Anatasia

Kidney failure is a common, life-threatening medical condition worldwide. Kidneys play a key role in removing excess fluid, toxins and other harmful substances from the body, as well as maintaining balance in the body. Deterioration of kidney function, especially their incomplete functioning, leads to the accumulation of harmful substances in the body. Such cases often require a kidney transplant. Kidney transplantation stands out as one of the most effective treatment methods in modern medicine. This article discusses the relevance of kidney transplantation, modern techniques and new advances in treatment.

Key words: kidney transplantation, laparoscopy, immunosuppressive treatment, donor, 3D-Basque, reject, medical technology, treatment, transplantation, command failure

Buyrak transplantatsiyasining zaruriyati va dolzarbligi

Buyrak yetishmovchiligi bilan og'rigan bemorlarning soni jahon bo'ylab ortib bormoqda. Ularning ko'plari dializ jarayonlarini o'tkazishsa ham, bu usul hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilashga yordam bermaydi. Shunday qilib, buyrak transplantatsiyasi, ya'ni buyrakni boshqa shaxsdan ko'chirib o'tkazish, bemorning hayotini saqlab qolish va sog'lig'ini tiklash uchun eng samarali va uzoq muddatli davolash usuliga aylanmoqda. Biroq, donor buyraklarining etishmasligi va transplantatsiya jarayonining murakkabligi, bu jarayonni dolzarb muammolaridan biri bo'lib qoladi.

Buyrak transplantatsiyasining dolzarbligi nafaqat buyrak yetishmovchiligi muammosiga, balki transplantatsiya operatsiyasining o'ziga xos qiyinchiliklari va bemorlarning immun tizimining qabul qilish qobiliyatiga bog'liqdir. Shuningdek, donor buyraklarining sifatini ta'minlash, ularning uzoq muddat ishlashini ta'minlash va reject (qabul qilmaslik) holatlarining oldini olish masalalari tibbiyotda dolzarb bo'lib qolmoqda.

Buyrak transplantatsiyasi jarayonining zamonaviy usullari

Bugungi kunda buyrak transplantatsiyasini amalga oshirishda bir qator zamonaviy usullar va texnologiyalar qo'llaniladi. Ularning asosiylari quyidagilardir:

- 1. Laparoskopik transplantatsiya**
Laparoskopik jarrohlik — bu minimal invaziv texnika bo'lib, u kichik kesiklar orqali amalga oshiriladi. Laparoskopiya yordamida jarroh ko'proq aniq va kamroq invaziv tarzda buyrakni joylashtiradi. Bu metod bemorning tiklanish jarayonini tezlashtiradi va kasallikdan keyin og'riqni kamaytiradi. Shuningdek, bu texnika operatsiyaning xavfsizligini oshiradi.
- 2. Hibrid texnologiyalar**
Zamonaviy texnologiyalardan biri — bu "hibrid texnologiya" bo'lib, bu operatsiyalarni bir nechta davolash usullarini birlashtiradi. Masalan, donor buyraklari maksimal darajada saqlanishi va uning siqilishining oldini olish uchun yangi texnologiyalar qo'llaniladi. Hibrid texnologiyalar yordamida transplantatsiya jarayonida yanada yuqori muvaffaqiyat darajasi kuzatiladi.
- 3. Donorlarning tanlovi va immunosupressiv davolash**
Buyrak transplantatsiyasida donorlar eng katta rol o'ynaydi. Buyrakni to'g'ri tanlash, qabul qiluvchi organizmning immun tizimiga mos kelishini ta'minlash juda muhimdir. Zamonaviy texnikalar orqali donor va qabul qiluvchining immun tizimining mosligini tekshirish mumkin, bu esa transplantatsiya muvaffaqiyatini oshiradi. Bunda immunosupressiv dori vositalari yordamida transplantatsiya jarayonida rejeksiyaning oldini olishga harakat qilinadi.
- 4. 3D-baskich texnologiyasi**
Yangi texnologiyalar, jumladan, 3D-baskich texnologiyalari, buyrakni transplantatsiya qilishdan oldin uning strukturasi va shaklini aniq va to'liq tiklash imkonini beradi. Bu texnologiyalar donor buyraklarining xavfsizligini ta'minlashda hamda transplantatsiya jarayonini osonlashtirishda yordam beradi. 3D-baskich texnologiyasi orqali jarrohlar operatsiyani yanada muvaffaqiyatli o'tkazishlari mumkin.

Muammo va dolzarbligi

Buyrak transplantatsiyasining dolzarb muammolaridan biri — donor buyraklarining yetishmasligi. Ko'plab bemorlar transplantatsiya uchun donorni topishdagi qiyinchiliklarga duch kelishadi. Donor buyraklarini olishda sog'lom va xavfsiz sharoitlarni ta'minlash juda muhimdir. Shuningdek, transplantatsiya jarayonida qabul

qiluvchining immun tizimining o'ziga xosligi va reject (qabul qilmaslik) muammosi, bemorning uzoq muddatli hayotini ta'minlashda eng katta sinovlardan biridir.

Shuningdek, transplantatsiya jarayonidan keyingi tiklanish davrida bemorning holati va tibbiy yordamning o'z vaqtida ko'rsatilishi hamda immunosuppressiv terapiyaning to'g'ri tashkil etilishi muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Buyrak transplantatsiyasi bugungi kunda buyrak yetishmovchiligi bilan og'rigan bemorlar uchun eng samarali va uzoq muddatli davolash usuliga aylandi. Zamonaviy tibbiyotda ushbu jarayonni yanada muvaffaqiyatli o'tkazish uchun turli texnologiyalar va usullar, shu jumladan, laparaskopiya, immunosuppressiv davolash, donor tanlashning yangi usullari va 3D-baskich texnologiyalari qo'llanilmoqda. Bu yutuqlar buyrak transplantatsiyasining samaradorligini oshirib, bemorning hayotini saqlab qolish imkonini beradi. Biroq, donor buyraklarining yetishmasligi va transplantatsiya jarayonining murakkabligi hamon dolzarb muammolardan biri bo'lib qolmoqda. Shuning uchun bu borada yangi texnologiyalarni ishlab chiqish va transplantatsiya tizimini takomillashtirish zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Милаханова С.А, Ю.А.Дударь «Выращивание и использование целебных растений» Нальчик 1990.
2. Курмуков А.Г, Белוליпов И.В. Дикорастущие лекарственные растения Узбекистана. Монография. Ташкент. 2012. - С.
3. Alimova R.A., Sagdiev M.T. O'simliklar fiziologiyasi va biokimyosi. Qo'llanma. Toshkent. 2013.
4. O'.Ahmedov, A.Ergashev, A.Abzalov, M.Yulchiyeva, D.Mustafakulov. Dorivor o'simliklar yetishtirish texnologiyasi va ekologiya «tafakkur-bo'stoni» nashriyoti Toshkent - 2018
5. Saminov, A., D. Ismoiljonova, and M. Rahmataliyeva. "Dorivor sut qushqonmas osimligining foydali xususiyatlari va undan oqilona foyalanish." Science and innovation 1.D4 (2022): 155-159.

